

RÁMCOVÝ²³ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

1. ročník základných škôl

Ročníková téma: CESTA LÁSKY

Dieťa charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy. Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaniu okolitého sveta, nad ktorým dieťa dokáže žasnúť. Dieťa v úžase objavuje krásu a jedinečnosť seba a sveta. Úžas vedie dieťa k vnútornej radosi. Vychovávať k úžasu, k schopnosti čudovať sa nad vecami, prebúdzá v dieťati schopnosť transcendentovať viditeľný svet do duchovnej sféry.

Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Pre jeho správnu predstavu Boha ako aj vzťah k nemu sú dôležité všetky ľudské vzťahy. Práve cez ne sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu.

Ročníkový symbol: SRDCE

Ročníkový cieľ: Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

1. TÉMA: SOM NA SVETE Z LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, schopnosti, rodina, svet, dobro, zlo

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

Obsahový štandard

Meno a jedinečnosť

Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...)

Patrím do rodiny

Svet v ktorom žijem

Výkonový štandard

Žiak vie

- uvedomovať si vlastnú jedinečnosť
- vyjadriť radosť zo života
- rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania
- sa správne prežehnať
- slovnou vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom)
- formulovať spontánnu modlitbu poďakovania
- z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro

²³ Rámcový vzdelávací program (nie štátny), nakoľko v Slovenskej republike nemáme štátne náboženstvo

- na príklade rozlíšiť dobro od zla
- odpovedať na otázku z príbehu
- vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá)
- formulovať odprosenie
- citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku
- sa starať o prírodu (staráť sa o záhradku, nezhadzovať odpadky, hrabať lístie, atď.),

Rozvoj kompetencií:

Komunikačné kompetencie:

Žiak

- nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor
- prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať

existenciálne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky
- objavuje hranice dobra a zla
- objavuje svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia

občianske kompetencie:

Žiak

- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- objavuje hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- rozvíja intuíciu pre obrazné výrazy a otváranie schopnosti vidieť za to, čo je viditeľné

Environmentálna výchova

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich
- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie živ. Prostredie

Výchova k manželstvu a rodičovstvu:

Žiak

- vníma očakávanie dieťaťa v rodine

2. TÉMA: RODINA – OHNISKO LÁSKY

dotácia hodín: 2 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 4 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: rodina, komunikácia, modlitba, Otče náš

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovat modlitbu Otče náš.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdraviť pri stretnutí alebo lúčení, poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa). S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

Obsahový štandard

Komunikácia v rodine

Modlitba v rodine – rozhovor rodiny s Bohom (modlitba Otče náš)

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie
- vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny
- s pomocou učiteľa reprodukovat modlitbu Otče náš
- definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom
- písomne vyjadriť modlitbu vďaky (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa „ja“ odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vie modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom prepojí časti tejto modlitby so svojim životom

kultúrne kompetencie:

Žiak

- vníma dôležitosť a hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- pozná úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa „ja“ odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť
- slovné prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania

3. TÉMA: DAR LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: srdce, dar, zvestovanie, narodenie Ježiša

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Zdravas Mária.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať v legende symbol srdca. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru adventného a vianočného času.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť radosť a vďačnosť z daru. Pripraviť darček pre obdarovanie.

Obsahový štandard

Legenda o kamennom srdci (sv. Mikuláš)

Zvestovanie. Návšteva Alžbety.

Zmysel a hodnota daru. Narodenie Ježiša Krista.

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať dobrotu sv. Mikuláša
- intuitívne vnímať v legende symbol srdca ako obraz vnútornej skutočnosti človeka
- s pomocou učiteľa reprodukovať biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša
- podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania
- reprodukovať s pomocou učiteľa modlitbu Zdravas Mária
- opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku
- nakresliť aspoň dva symboly Vianoc
- vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu (poklona)
- pripraviť darček pre obdarovanie

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- aktívne a so záujmom počúva
- slovne prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je tolerantný a ústretový

kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma obrazy, symboly
- intuitívne vníma posolstvo legendy a biblického textu
- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnú náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- berie do úvahy potreby iných

existenciálne kompetencie:

Žiak

- vníma potrebu dávania a prijímania

- objavuje svoj duchovný rozmer
- prežíva atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

Prierezové temy:

Mediálna výchova:

Žiak

- vníma dôležitosť správy ako pozdrav a posolstvo

4. TÉMA: MOC ŽIVOTA A LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: život, smrť, spánok, prebudenie, vzkriesenie, zmŕtvychvstanie, nedeľa

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu k dôvere. Opísať Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať metaforickú reč rozprávky. Pozorovať zmeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku krížu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

Obsahový štandard

Šípková Ruženka (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania: metafora spánku a prebudenia v rozprávke)

Vzkriesenie Jairovej dcéry

Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša.

Nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania

Výkonový štandard

Žiak vie

- vnímať metaforickú reč rozprávky o Šípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom
- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry
- vnímať premeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov
- jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou
- s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly
- nakresliť veľkonočný symbol vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou
- jednoducho vysvetliť zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnanania
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej
- smrti a zmŕtvychvstaní

kompetencie k riešeniu problémov:

kultúrne:

Žiak

- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu
- náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote
- je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavuje kresťanský zmysel slávenia sviatkov

Prierezové témy:

Environmentálna výchova

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, *aktívne ich poznáva a ochraňuje*, stará sa o prírodu
- poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

5. TÉMA: SPOLOČENSTVO LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: pomoc, dobro, zlo, odvaha, Duch Svätý, Cirkev

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel Cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.

Afektívny cieľ: Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posielal ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi. Rozvíjať vo svojom živote postoj prehodnocovania pozitívnych a negatívnych skutočností.

Psychomotorický cieľ: Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom. Formovať návyk bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

Obsahový štandard

Zoslanie Ducha Svätého. Cirkev.

Legenda o sv. Jurajovi.

Výkonový štandard

Žiak vie

- na základe prerozprávania učiteľa reprodukovať udalosti zoslania Ducha Svätého
- vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny
- reprodukovať modlitbu Sláva Otcu
- opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom
- osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

Rozvoj kompetencií:**kultúrne:**

Žiak

- intuitívne vníma symbolickú reč legendy

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si
- vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...)
- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre diferencované vnímanie sveta
- je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Prierezové témy:**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- objavuje hranice dobra a zla

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

2. ročník základných škôl

Ročníková téma: CESTA DÔVERY

Dieťa si v škole vytvára zázemie v spoločnosti rovesníkov, čo mu dodáva pocit istoty. Istota v seba, v milujúcich ľudí je potrebná na jeho ďalšie rozvíjanie.

Schopnosť otvárať sa Bohu a ľuďom sa prejavuje pozitívnym vnímaním seba. Naučiť sa dôverovať je predpoklad viery. Schopnosť prejavovať dôveru Bohu, ktorý ho miluje sa zakladá na osobnej skúsenosti dôvery v človeka, ktorý stelesňuje pocit bezpečia. Jadrom vývoja viery sú príbehy, pomocou nich dieťa Boha spoznáva a zažíva. Nachádza bezpečnosť v koncepte Boha, ktorému možno úplne dôverovať a ktorý je ochotný odpustiť.

Ročníkový symbol: SVETLO

Ročníkový cieľ: Spoznávať základné pravidlá komunikácie s Bohom a vzájomného spolunažívania s ľuďmi, vyplývajúce z Božieho zákona. Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve na základe vzájomnej dôvery. Budovať postoj dôvery k Bohu. Pestovať návyk postojov otvorenosti pre dôverný vzťah s Bohom. a s človekom.

1. TÉMA: BOH MI DÔVERUJE

Hodinová dotácia témy: 3 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: krása, príroda, svet, Božie dielo, záhrada, úcta k životu, zodpovednosť človeka za prírodu

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Porovnať človeka s ďalšími Božími dielami, zdôrazniť jeho jedinečnosť a zodpovednosť za svet. Reprodukovať biblický príbeh o rajskej záhrade. Prostredníctvom symbolickej reči o rajskej záhrade spoznať šťastie človeka spočívajúce v blízkosti Boha a v konaní dobra.

Afektívny cieľ: Stvorený svet vnímať ako prejav Božej lásky a starostlivosti. Rozvíjať schopnosť rozlišovania medzi dobrom a zlom. Na modelovej situácii vnímať krivdu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť radosť a vďačnosť zo stvoriteľského diela. S pomocou učiteľa navrhnuť a realizovať triedny environprojekt (návrhy: triedenie odpadu, zber surovín, upratanie školského dvora, vytvoriť v triede živý kútik a pod.)

Obsahový štandard

Krása, účelnosť a veľkoleposť prírody

Svet – prejav dôvery Boha voči človeku

Obraz rajskej záhrady

Výchova k úcte k životu a zodpovednosti za životné prostredie

Výkonový štandard

Žiak vie

- porovnať človeka s ďalšími Božími dielami
- uviesť príklady odlišnosti človeka od ostatných živočíchov
- zdôrazniť jedinečnosť človeka a jeho zodpovednosť za svet
- vnímať stvorený svet ako prejav Božej lásky a starostlivosti
- prejaviť radosť a vďačnosť za Božie dielo stvorenia s pomocou učiteľa navrhnuť a realizovať triedny environprojekt (návrhy: triedenie odpadu, zber surovín, upratanie školského dvora, vytvoriť v triede živý kútik a pod.)

- reprodukovať biblický príbeh o rajskej záhrade a prostredníctvom symbolickej reči o rajskej záhrade spoznať šťastie človeka spočívajúce v blízkosti Boha a v konaní dobra
- na príkladoch rozlíšiť dobro od zla
- na modelovej situácii vnímať krivdu spôsobenú nesprávnym rozhodnutím

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- plánuje a podieľa sa na riešení úloh s druhými
- primerane svojej detskej skúsenosti vie formulovať problém

existenciálne kompetencie:

Žiak

- má základný náhľad k pochopeniu princípu hriechu ako slobodného a dobrovoľného prerušenia vzťahu s Bohom zo strany človeka

Prierezové témy:

Environmentálna výchova

Žiak

- má základné zručnosti pre hodnotenie vzťahu medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, pričom zároveň chápe potrebu ochrany životného prostredia na celom svete
- oceňuje postavenie človeka v poriadku stvorenia a citlivo pristupuje k živej prírode
- vyjadrí radosť zo života, je pozorný k svetu ako k miestu, ktoré má svoj pôvod a zmysel v Bohu

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Žiak

- je ochotný a schopný spolupracovať a iniciovať spoluprácu
- dokáže prezentovať svoj produkt, ale aj prácu v skupine

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- rozvíja sebareflexiu, spoznáva sám seba, svoje dobré a slabé stránky
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia

2. TÉMA: DÔVERUJEM BOHU (1., 2. a 3. BP)

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: ticho, rozhovor, Abrahám, viera, modlitba, meno, oslava, sviatočný deň

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na konkrétnom príklade opísať hlavné znaky a prejavy dôvery ľudskej dôvery. Reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi a jednoduchým spôsobom ho prepojiť so svojim životom. Na príklade rozhovoru opísať potrebu medziľudského dialógu a potrebu modlitby. Vysvetliť význam používania mena v živote člove-

ka ako prejavu úcty a používania Božieho mena ako vyjadrenie Božej blízkosti. Jednoduchým spôsobom opísať nedeľu ako Boží dar pre človeka.

Afektívny cieľ: Vnímať potrebu človeka niekomu veriť. Objavovať načúvanie ticha. Vnímať Boha, ktorému môže veriť a o všetkom mu povedať. Pozorovať životný rytmus striedania práce a odpočinku.

Psychomotorický cieľ: Precvičiť základy sústredenia a stíšenia. Jednoduchým spôsobom formulovať modlitbu vlastnými slovami. Rozvíjať úctu k Božiemu menu a k predmetom pripomínajúcim Boha (kríže pri ceste, sochy svätých a pod.). Formovať a rozvíjať návyk slávenia.

Obsahový štandard

Abrahám (povolanie Abraháma, odpoveď na Božiu výzvu)
Modlitba cvičenie ticha, modlitba ako posväcovanie života
Boh a jeho meno
Oslavujem Boha
Sviatočný deň s TV a bez TV

Výkonový štandard

Žiak vie

- na konkrétnom príklade opísať hlavné znaky a prejavy dôvery ľudskej dôvery
- reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi a jednoduchým spôsobom ho prepojiť so svojim životom
- vnímať potrebu človeka niekomu veriť
- vnímať Božiu lásku prostredníctvom sveta okolo nás
- na príklade rozhovoru opísať potrebu medziľudského dialógu a potrebu modlitby
- stíšiť sa a načúvať
- vnímať Boha ako toho, ktorému môže veriť a o všetkom mu povedať
- jednoduchým spôsobom formulovať modlitbu vlastnými slovami
- vysvetliť potrebu pravidelnosti v modlitbe
- vysvetliť význam používania mena v živote človeka ako prejavu úcty
- s úctou volať spolužiakov po mene
- vysvetliť význam používania Božieho mena ako vyjadrenia Božej blízkosti
- prejaviť úctu k Božiemu menu a k predmetom pripomínajúcim Boha (kríže pri ceste, sochy svätých a pod.).
- pozorovať životný rytmus striedania práce a odpočinku
- jednoduchým spôsobom opísať nedeľu ako Boží dar pre človeka
- objaviť zmysel slávenia nedele a zapojiť sa do jej slávenia

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- vlastnými slovami vie vyjadriť svoje vnútorné pocity, vyjadruje svoje myšlienky v práci v skupinách, zapája sa do diskusie

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- buduje vzťahy dôvery
- formuje zdravé sebavedomie
- prejavuje úctu k jedinečnosti každého spolužiaka

kultúrne kompetencie:

Žiak

- sa orientuje v striedaní všedných dní a kresťanskej nedele, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozumie základnému správaniu spojenému s modlitbou

- je otvorený pre rozvoj vlastného svedomia a pripravený na tomto procese sa aj podieľať
- spoznávaním samého seba hodnotí svoje činy, dokáže si priznať vinu a viesť k náprave

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- rešpektuje potreby a práva ostatných
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a spoluprácu

Mediálna výchova

Žiak

- začína chápať pravidlá fungovania mediálneho sveta a primerane veku sa v ňom orientuje
- rozlišuje medzi fikciou a skutočnosťou

3. TÉMA: DÔVERA V RODINE (4., 5. BP)

Hodinová dotácia témy: 5 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 10 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: ľudská rodina, Božia rodina, pozvanie do spoločenstva, krst, dôvera

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Prostredníctvom príbehu o sv. Lucii opísať rodinu ako miesto istoty, lásky a dôvery. Nakresliť krstné symboly (vodu, sviecu, krstné rúcho). Opísať význam krstných symbolov a krstného mena. Reprodukovať biblický príbeh o Jakubovi a Ezauovi a prepojiť ho so svojim životom.

Afektívny cieľ: Objavovať v sebe túžbu po láske, ktorú v sebe nosí každý človek. Vnímať svoje jedinečné miesto v ľudskej a Božej rodine. Na biblickom príbehu vnímať dôsledky narušenia dôvery.

Psychomotorický cieľ: Pestovať návyk spolupatričnosti s rodinou a farnosťou (návyk prejavov úcty a dôvery k rodičom, súrodencom a iným ľuďom). Osvojiť pre zachovanie vzájomnej dôvery.

Obsahový štandard

Božie pozvanie do ľudskej rodiny - Legenda o Lucii

Pozvanie do Božej rodiny (krst)

Človek ako neopakovateľné Božie dielo

Rodina ako spoločenstvo,

Úlohy a role v rodine

Jakub a Ezau (vzťah medzi pravdou a dôverou)

Výkonový štandard

Žiak vie

- prostredníctvom legendy opísať rodinu ako miesto istoty, lásky a dôvery
- jednoducho nakresliť symboly krstu
- s pomocou učiteľa vysvetliť jednotlivé krstné symboly
- naformulovať vzťah medzi krstným menom a krstným patrónom
- reprodukovať príbeh o Jakubovi a Ezauovi
- pomocou biblického príbehu nájsť súvis medzi pravdou a vzájomnou dôverou v medziľudských vzťahoch
- používať zdvorilé oslovenie ako prejav úcty voči rodičom a iným ľuďom
- formulovať modlitbu za rodičov
- konkrétnymi skutkami slúžiť rodine

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- sústreďuje svoju pozornosť na toho, kto hovorí
- svojimi slovami vyjadruje svoje pocity

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje svoju hodnotu a jedinečnosť
- objavuje hodnotu a potrebu vzájomnej dôvery

kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- intuitívne vníma symbolickú reč

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si svoju úlohu a rolu v rodine
- má pozitívny vzťah k sebe samému a k iným (rodičom, súrodencom, kamarátom)
- pravdovravnosťou sa aktívne zapája do budovania medziľudských vzťahov
- prejavuje úctu k starším, rodičom a iným ľuďom

4. TÉMA: DÔVERUJEME SI NAVZÁJOM (6., 7., 8., 9. a 10 BP)

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednododinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: vyslovené slovo, čisté srdce, majetok, osobný majetok, bohatstvo

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Vyjadriť význam slova pre budovanie medziľudských vzťahov. Na modelovej situácii opísať potrebu čistého srdca. Rozlíšiť osobný majetok od spoločného. Na konkrétnom príklade navrhnúť spôsoby ochrany majetku. Jednoduchým spôsobom prepojiť biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi so svojim životom a správnym vzťahom k majetku.

Afektívny cieľ: Oceniť silu slova pri budovaní vzťahov. Na modelovej situácii vnímať, čo buduje a čo ničí vzájomné vzťahy. Prostredníctvom príbehu objavovať hodnotu čistého srdca. Objavovať svoj vnútorný svet. Objaviť potrebu prijímania a dávania.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať verbálne a neverbálne prejavy pozornosti voči ľuďom (slovom a skutkom). Formovanie vedomia vlastnej jedinečnosti a úcty k jedinečnosti každého človeka. Formovať návyk čestného postoja k osobnému majetku a k majetku iných. S pomocou učiteľa navrhnúť a realizovať triedny projekt (pomocí ľuďom v núdzi, šetrenia osobného aj spoločného majetku pod.)

Obsahový štandard

Schopnosť hovoriť ako Boží dar (výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu)

Čisté srdce

Osobný majetok

Boháč a Lazár

Výkonový štandard

Žiak vie

- na modelovej situácii zdôvodniť význam slova pre budovanie medziľudských vzťahov
- posolstvo biblického príbehu o boháčovi a Lazárovi prepojiť so svojim životom
- na modelovej situácii vyjadriť potrebu čistého srdca

- uviesť príklady osobného a spoločného majetku
- navrhnúť rôzne spôsoby ochrany majetku
- v skupine realizovať jednoduchý triedny projekt pomoci iným

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- vie prispôbiť svoje vyjadrovanie sa v konkrétnej situácii
- v komunikácii používa vhodné slová a výrazy

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu čistého srdca
- objavuje hodnotu pravdy
- vníma svoj vnútorný svet

občianske kompetencie:

Žiak

- vníma hodnotu majetku: osobného a spoločného
- váži si majetok
- dokáže správne zaobchádzať s majetkom (nepoškodzuje ho, chráni, požičané vráti)

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre budovanie vzťahov dobrosrdečnosti
- je otvorený pre potreby iných ľudí a reaguje konkrétnym triednym projektom
- rozvíja vo svojom živote postoj prijímania a dávania

5. TÉMA: DESATORO – POZVANIE K SLOBODE A K DÔVERE

Hodinová dotácia témy: 4 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: zmluva, uzatvorenie zmluvy, hora Sinaj, pravidlá, desatoro, cesta k šťastiu a dôvere

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Reprodukovať biblický príbeh o Mojžišovi. Spoznávať obsah pojmu zmluva. Opísať udalosť uzatvorenia zmluvy Boha s ľuďmi. S pomocou učiteľa reprodukovať obsah jednotlivých prikázaní Desatora. Zosumarizovať a aplikovať získané poznatky učiva ročníka a jednoduchým spôsobom ho aplikovať na jednotlivé prikázania. Jednoduchými spôsobom hodnotiť svoje konanie v súlade so svojim svedomím.

Afektívny cieľ: Objaviť pravdu Desatora na modelových príbehoch v ročníku. Stotožniť sa s etickými princípmi Božieho zákona vzťahujúcimi sa na konkrétne životné situácie. Vníma a načúva vnútornému hlasu svedomia.

Psychomotorický cieľ: Formovať postoj dôvery k Bohu dodržiavaním Božieho zákona.

Obsahový štandard

Uzatvorenie zmluvy na Sinaji

Desatoro ako pravidlá

Výkonový štandard

Žiak vie

- reprodukovať príbeh o Mojžišovi
- chronologicky usporiadať podľa obrazov dej príbehu

- určiť kľúčový moment a pointu príbehu
- opísať udalosť uzatvorenia zmluvy Boha s ľuďmi na základe porozumenia biblického textu
- reprodukovat Desatoro s pomocou učiteľa
- sumarizovať, aplikovať nadobudnuté poznatky učiva ročníka a jednotlivé prikázania na konkrétnych modelových situáciách
- vnímať a načúvať hlasu svedomia
- hodnotiť jednoduchým spôsobom svoje konanie v súlade so svedomím

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo zmluvy Boha s človekom
- intuitívne rozumie neverbálnej a symbolickej komunikácii

kompetencie k učeniu sa kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé učenie sa prostredníctvom ponúknutých životných pravidiel podľa desatora

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre nasledovanie ponúknutých biblických vzorov
- rozvíja vnímanie svojho vnútorného - duchovného sveta
- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje
- objavuje potrebu jednoty medzi správaním navonok v súlade so svedomím
- objavuje pravdu desatora
- vníma Desatoro ako pravidlá, ktorými Boh ukazuje ľuďom cestu k šťastiu a vzájomnej dôvere
- objavuje hodnotu dôvery dodržiavaním Božieho zákona

občianske kompetencie:

Žiak

- vníma Dekalóg ako etický princíp pre správanie človeka
- vníma Dekalóg ako pravidlá pre dobré spolunažívanie v ľudskej spoločnosti

kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- intuitívne vníma symbolickú reč
- intuitívne vníma krásu umenia slova a obrazu

kompetencie k riešeniu problémov:

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro - zlo)
- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- má pozitívny vzťah k druhým ľuďom
- aktívne sa zapája do budovania medziľudských vzťahov v rovesníckom prostredí triedy
- učí sa spolupracovať v skupine rovesníkov
- vníma potrebu dôvery v ľudskom spolunažívaní

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- rešpektuje potreby a práva ostatných
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a budovanie medziľudských vzťahov rešpektujúcich práva druhého človeka

6. téma: POZVANIE NA HOSTINU - OBNOVENIE DÔVERY

Hodinová dotácia témy: 3 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou / 6 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: milosrdný otec, márnوترatný syn, zlo, povedať nie, zmierenie, hostina lásky, sviatosť zmiernenia

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Reprodukovať biblickú udalosť o milosrdnom otcovi. Na správaní márnوترatného syna opísať, čo strácam odchodom z domu dobrého Boha. Vlastnými slovami vyjadriť ľútosť nad vykonaným zlom.

Afektívny cieľ: Otvoriť sa pre obraz dobrého a milosrdného Boha. V evanjeliiovom príbehu objaviť možnosť návratu, odpustenia, zmiernenia a obnovenia dôvery s milosrdným Bohom. Vnímať sviatosť zmiernenia ako hostinu lásky čakajúceho Otca.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať postoj nádeje v Božiu dobrotu a milosrdenstvo. Formovať návyk ospravedlnenia sa, priznania si chyby, vyjadrenia ľútosti.

Obsahový štandard

Milosrdný otec/márnوترatný syn

Umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom

Hostina lásky - sviatosť zmiernenia

Výkonový štandard

Žiak vie

- intuitívne vnímať obrazný spôsob vyjadrovania symbolickej reči
- otvoriť sa pre dobrého Boha
- reprodukovať biblický príbeh milosrdného otca a márnوترatného syna
- jednoduchým spôsobom vysvetliť súvis medzi správaním sa márnوترatného syna a vlastným rozhodovaním sa
- aktualizovať posolstvo biblického príbehu na svoj osobný život
- reprodukovať ľútosť márnوترatného syna na základe porozumenia príbehu
- objaviť rozmer ľútosti a odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov
- vyjadriť radosť z odpustenia
- vyjadriť verbálne aj neverbálne ospravedlnenie sa, priznanie si chyby
- formulovať následky konania zla na život človeka
- formulovať vlastnými slovami ľútosť

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- je otvorený pre obrazné vyjadrovanie
- dokáže kultivovaným spôsobom poprosiť o odpustenie
- aktívne a so záujmom počúva

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé učenie sa na biblických udalostiach

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje hodnotu odpustenia
- sviatosť zmierenia chápe ako kresťanskú ponuku pre človeka a ako pomoc v situácii mravného zlyhania
- je otvorený pre aktívne podieľanie sa na príprave k sviatosti zmierenia
- intuitívne vníma silu odpustenia pre svoj vnútorný pokoj
- rozvíja vnímanie svojho vnútorného - duchovného sveta
- rozvíja vnímanie milosti odpustenia otvorením sa pre kresťanskú nádej
- rozvíja intuíciu pre obrazné výrazy a otváranie schopnosti vidieť svoj vnútorný – duchovný svet

občianske kompetencie:

Žiak

- objavuje postoj zodpovednosti za iných
- rozvíja kritické myslenie pokusom o analýzu modelovej situácie príbehu otca a syna

kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma obrazy a symboly
- intuitívne vníma posolstvo biblického textu
- vníma odpustenie ako múdrosť človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- poznáva úlohu starostlivého správania sa voči iným
- objavuje úlohu ľútosti a odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov
- berie do úvahy dobro iných ľudí
- je otvorený pre „štedrosť“ v odpúšťaní (vníma odpustenie ako dar človeka človeku)

Prierezové témy:**Osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- rozvíja sebareflexiu
- je pripravený pre rozvoj a výchovu svedomia
- rozvíja sociálne spôsobilosti pre osobný život a budovanie medziľudských vzťahov postavených na dôvere

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

3. ročník základných škôl

Ročníková téma: CESTA VIERY

Ročníková téma Cesta viery vystihuje sled postupnosti duchovného dozrievania dieťaťa. Dieťa, ktoré si je vedomé, že je milované, je schopné dôverovať a veriť tomu, kto ho miluje. V prítomnosti milujúcej osoby si dieťa dokáže uvedomiť (uznať) aj svoje nedostatky a chyby a pracovať na ich odstraňovaní. V duchovnom rozmere sa táto schopnosť prejavuje základmi viery v Boha, v ktorej nachádza odpovede na otázky, ktoré presahujú rozumové poznávanie človeka.

Tento neviditeľný Boh sa stal pre nás viditeľným v Ježišovi Kristovi. V rámci prípravy na sviatosť zmierenia vedieme dieťa k posudzovaniu vlastných činov. Porovnávaním vlastného života dieťaťa a jeho vlastných reakcií s reakciami Ježiša voči ľuďom a udalostiam si prehľbuje vzťah k Ježišovi, ktorého môže s vierou a láskou prijať do svojho života v Eucharistii.

Ročníkový symbol: STROM

Ročníkový cieľ: Spoznávať cestu viery v trojjediného Boha. Vnímať Božiu blízkosť prostredníctvom budovania osobného vzťahu k Ježišovi Kristovi. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako dar a posilu pre každodenný život. Rozvíjať postoj viery v trojjediného Boha prijatím pozvania k spoločnému životu v spoločnosti veriacich.

1. TÉMA: VERIŤ BOHU

dotácia hodín: 3 hod. s jednogodinovou časovou dotáciou / 6 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: viera, biblické obrazy Boha, podobenstvo o horčičnom semienku, Božie kráľovstvo, rast, krst

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu. Jednoduchým spôsobom vysvetliť niektoré biblické obrazy Boha, dôležité pre osobnú predstavu Boha. Reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku. Na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve. Opísať obsah krstných sľubov.

Afektívny cieľ: Byť disponovaný pre život kresťanskej viery. V biblických obrazoch vnímať hlbokú výpoveď o Bohu. Na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného. Na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery.

Psychomotorický cieľ: Formovať osobný život viery. Výrazovo vyjadriť vlastný obraz o Bohu.

Obsahový štandard

Viera v Boha

Biblické obrazy Boha

Podobenstvo o horčičnom semienku

Krst (krstné sľuby)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť, čo znamená veriť Bohu
- porozumieť symbolickému významu reči
- reprodukovať podobenstvo o horčičnom semienku
- na obraze horčičného semienka spoznávať Ježišovo učenie o Božom kráľovstve

- na raste horčičného semienka intuitívne vnímať paradox vzniku veľkej veci z niečoho nepatrného
- na príklade podobenstva o horčičnom semienku prijímať krst ako významnú udalosť v živote viery
- opísať obsah krstných sľubov
- otvoriť sa pre formovanie osobného života viery

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- je schopný sa stíšiť
- číta text s porozumením
- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie
- je pripravený na odkrývanie obraznej reči Biblie

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- primerane svojej detskej skúsenosti sa podieľa na riešení modelových úloh

existenciálne kompetencie:

Žiak

- disponuje základnými vedomosťami biblického posolstva a kresťanského učenia o Božom kráľovstve
- objavuje duchovný rozmer človeka

interpersonálne a sociálne kompetencie:

Žiak

- buduje vzťah dôvery
- si uvedomuje svoju jedinečnosť

Prierezové témy:

Environmentálna výchova

Žiak

- prejavuje úctu k životu

2. TÉMA: JEŽIŠ UZDRAVUJE

dotácia hodín: 4 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou /8 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: uzdravenie

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého. Na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť podstatu veci.

Afektívny cieľ: Identifikovať sa s biblickými postavami potrebujúcimi uzdravenie.

Psychomotorický cieľ: Rozvíjať mravný úsudok.

Obsahový štandard

- Ježišove uzdravenia (uzdravenie slepého, hluchonemého, s „vyschnutou rukou“, ochrnutého)
- Rozvoj mravného cítenia

Výkonový štandard

Žiak vie:

- reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého
- na modelovej situácii reflektovať vlastnú schopnosť počuť, konať, vidieť to, čo je v živote podstatné

- identifikovať sa s biblickými postavami potrebnými uzdravenie
- byť disponovaný na rozvoj mravného úsudku

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

objavuje v biblických príbehoch o uzdravení zmysel symbolického spôsobu komunikácie

existenciálne kompetencie:

Žiak

- interpretuje biblické príbehy o uzdravení ako výzvu k morálnej reflexii svojich schopností vidieť, konať a počuť
- rozvíja vlastné svedomie

interpersonálne a sociálne kompetencie:

Žiak

- prejavuje konkrétnymi skutkami úctu k ľuďom, ktorí potrebujú pomoc
- je empatický

kultúrne kompetencie:

Žiak

- sa učí tolerancii

občianske kompetencie:

Žiak

- sa angažuje jednoduchými pozitívnymi skutkami v prostredí, v ktorom žije

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je vnímavý pre rozvoj svojho vlastného svedomia
- vie jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje konanie v zhode so svojím svedomím

3. TÉMA: JEŽIŠ NÁM ODPÚŠŤA

dotácia hodín: 4 hod. s jednoduhodínovou časovou dotáciou / 8 hod. s dvojhodínovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: vina, hriech, zaobchádzanie s vinou, zmierenie s ľuďmi, zmierenia s Bohom

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu a previnenie. Pochopiť kresťanský pohľad na uznanie viny a odpustenie na podklade podobenstva o márnoträtom synovi. Reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja. Osvojiť si priebeh sviatosti zmierenia.

Afektívny cieľ: Vnímať vinu ako súčasť života každého človeka. Prijímať sviatosť zmierenia ako dar. Oceniť sviatosť a mimosviatosť význam pokánia.

Psychomotorický cieľ: Reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou. Pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie.

Obsahový štandard

Vina, hriech

Ježiš v dome hriešnika (Zachej)

Ježiš odovzdáva moc odpúšťať

Sviatosť zmierenia

Výkonový štandard

Žiak vie:

- jednoduchým spôsobom vysvetliť možné reakcie človeka na vinu
- jednoduchým spôsobom vysvetliť kresťanský pohľad na vinu ako uznanie viny a odpustenie
- vnímať vinu ako súčasť života každého človeka
- reflektovať vlastné zaobchádzanie s vinou
- reprodukovať biblický príbeh o hostine v dome Zacheja
- osvojiť si príbeh sviatosti zmierenia
- prijímať sviatosť zmierenia ako dar
- oceniť mimosviatostné formy pokánia
- oceniť sviatostnú formu pokánia
- pravidelnou osobnou reflexiou formovať svoje mravné cítenie
- zhodnotiť sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania
- podieľať sa na sviatosti zmierenia

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- chápe symbolické vyjadrovanie sviatosti zmierenia

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je schopný jednoduchej reflexie vlastnej viery
- je otvorený pre kresťanský pohľad na vinu a odpustenie s vedomím skutočnosti, že Božia
- láska je silnejšia ako ľudské previnenia
- prehodnocuje jednoduchým spôsobom svoje konanie v zhode so svojím svedomím
- vie popísať jednotlivé časti sviatosti zmierenia
- je pozorný voči rozvoju vlastného svedomia v kontexte biblického príbehu
- zhodnotí sviatosť zmierenia ako pomoc pre človeka v situácii mravného zlyhania
- je pripravený aktívne sa podieľať na sviatosti zmierenia

interpersonálne a sociálne kompetencie:

Žiak

- vie vyjadriť prejav ľútosti vhodnou formou

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie napraviť spôsobenú škodu

4. TÉMA: JEŽIŠ NÁS OSLOBODUJE

dotácia hodín: 6 hod. s jednohodinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: hriech, pravidlá pre život, Veľká noc

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Na obraznej reči biblického príbehu vedieť vysvetliť hriech a jeho dôsledky. Vysvetliť pojem hriech. Reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní. Nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním.

Afektívny cieľ: Akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život. Vnímať hriech a jeho následky ako ublíženie seba a iným.

Psychomotorický cieľ: Osvojovať si postoj zodpovednosti za svoje rozhodnutia. Formovať návyk konania dobra a vyhýbania sa zlu.

Obsahový štandard

Hriech a dôsledky hriechu

Veľká noc (Pascha)

Desatoro (pravidlá pre život v slobode)

Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie (podobenstvo o pšeničnom zrne)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- na obraznej reči biblického príbehu vysvetliť hriech a jeho dôsledky
- vysvetliť pojem hriech
- reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní
- akceptovať Desatoro ako pravidlá pre dobrý život
- stotožniť sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote
- nájsť analógiu medzi podobenstvom o pšeničnom zrne a Ježišovou smrťou a zmŕtvychvstaním
- posúdiť hriech ako stratu Božej blízkosti
- posúdiť hriech a jeho následky ako ublíženie sebe i iným
- jednoduchým spôsobom zhodnotiť svoje správanie, konanie v zhode so svojím svedomím
- posúdiť rozdiel medzi porušením zákona a zanedbaním dobra (prechod od heteronómneho svedomia k autonómne)
- otvoriť sa pre posolstvo prísľubu nádeje

Rozvoj kompetencií:

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

dokáže zväziť požiadavky a dôsledky konania na základe poznania Desatora

identifikuje hlavné zložky situačného problému

pozná podobnosti predchádzajúcich riešení problémov na základe modelovej situácie

dokáže formulovať a klásť si otázky

prehodnocuje fakty

kultúrne kompetencie:

Žiak

- intuitívne vníma prepojenie kresťanskej a židovskej tradície
- intuitívne vníma symbolickú reč rozprávky, legendy a podobenstva
- intuitívne vníma krásu umenia v slove a obraze

existenciálne kompetencie:

Žiak

- stotožňuje sa s etickými princípmi Desatora, vzťahujúcimi sa na konkrétne situácie v jeho živote
- objavuje tajomstvo života z pohľadu paradoxu života a smrti
- vníma hriech ako previnenie voči sebe, iným ľuďom a Bohu
- rozvíja chápanie princípu hriechu, ktorý je zo strany človeka slobodným a dobrovoľným prerušením vzťahu s Bohom
- rozvíja vnímanie a načúvanie hlasu svedomia pri zanedbaní dobra
- je otvorený pre vnímanie kresťanskej nádeje
- objavuje hodnotu pravdy, dobra a krásy dodržiavaním zákona lásky

interpersonálne a sociálne kompetencie:

Žiak

- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania medzi ľuďmi

občianske kompetencie:

Žiak

- vníma Desatoro ako etický princíp správania sa človeka
- vníma Desatoro ako pravidlá dobrého spolunažívania v ľudskej spoločnosti
- vníma Ježišov zákon lásky ako základné pravidlo šťastného života človeka
- intuitívne oceňuje u jednotlivcov prínos viery v Boha pre mravný život spoločnosti

Prierezové témy

Environmentálna výchova

Žiak

- vníma starostlivosť Boha o svet a človeka prostredníctvom poznávania Desatora

Mediálna výchova

Žiak

- vníma spôsoby šírenia správ na modelovej ukážke biblickej udalosti o Ježišovej smrti a zmŕtvychvstaní

5. TÉMA: JEŽIŠ NÁS POZÝVA NA HOSTINU

dotácia hodín: 6 hod. s jednododinovou časovou dotáciou / 12 hod. s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Eucharistia, chlieb, víno, svätá omša, posledná večera, krížová cesta

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Nájsť súvislosť medzi poslednou večerou a svätou omšou. Odlíšiť chlieb od eucharistického chleba. Objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chleba a sviatosťou Eucharistie.

Afektívny cieľ: Oceniť potrebu slávenia pre život človeka. Rozvíjať schopnosť života v spoločenstve.

Uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie.

Psychomotorický cieľ: Formovať návyk aktívnej komunikácie s Bohom počas liturgického slávenia (odpovede, gestá, symboly).

Obsahový štandard

Nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov – Jn 6, 1-13)

Posledná večera (Eucharistia)

Svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, hostina slova, chleba)

Výkonový štandard

Žiak vie:

- nájsť súvislosť medzi Poslednou večerou a svätou omšou
- odlíšiť chlieb od eucharistického chleba
- objaviť súvislosť medzi ľudskou skúsenosťou s chlebom, biblickým textom o rozmnožení chlebov a sviatosťou Eucharistie
- oceniť potrebu slávenia pre život človeka
- rozvíjať schopnosť života v spoločenstve
- uvedomiť si dôležitosť častého prijímania Eucharistie pre svoj duchovný rast

Rozvoj kompetencií

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie symbolickému vyjadrovaniu v rituáloch kresťanského slávenia

existenciálne kompetencie:

Žiak

- je pozorný voči liturgickému sláveniu a je pripravený vedome sa na ňom podieľať
- je pripravený na prvé prijatie Eucharistie v spoločenstve rodiny a farnosti
- vie dať do súvisu uvedené biblické udalosti a chápe ich ako udalosti, ktoré sa stali základom kresťanskej liturgie

interpersonálne a sociálne kompetencie:

Žiak

- rozvíja vo svojom živote rozmer slávenia v spoločenstve rodiny a farnosti

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- je schopný vnímať potrebu slávenia

RÁMCOVÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

4. ročník základných škôl

Ročníková téma: POZNÁVANIE NÁDEJE

Dieťa objavuje prostredníctvom viery rozmer nádeje. Táto v ňom prehĺbuje a rozvíja dôveru, ktorá mu umožňuje dôverovať sebe, ľuďom a Bohu. Nádej otvára dieťaťu dvere do sveta. Na jednej strane sa stáva nezávislé a na druhej pociťuje potrebu spoločenstva. Svoj spoločenský rozmer rozvíja v upevňovaní vzťahov medzi jednotlivcami ale aj spoločenstvom. Potreba spoločenstva je veľmi silná, prejavuje sa túžbou začleniť sa. Uvedomuje si potrebu spoločenstva s ľuďmi a s Bohom. Učí sa počúvať druhých, učí sa zriekať pre iných. Dokáže vnímať dobro, ktoré ho presahuje, čím rozvíja pozitívny postoj k životu.

Ročníkový symbol: LOĎ

Ročníkový cieľ: Spoznávať dôvody kresťanskej nádeje. Oceniť potrebu nádeje pre osobný život. Formovať postoj nádeje ako základný predpoklad zmysluplného života.

1. téma: CESTA NÁDEJE

dotácia hodín 4 hod s jednohodinovou časovou dotáciou/ 8 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, budovanie vzťahov, nádej

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu.

Afektívny: Vnímať potrebu sebariadenia. Akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom.

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.

Obsahový štandard

Cesta k sebe – som jedinečný

Cesta k druhým (kamarátstvo, priateľstvo)

Cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa (Gn 6,18-20: zo všetkého živého, vezmi do archy...))

Cesta k Bohu (biblické obrazy Božej blízkosti)

Výkonový štandard

Žiak vie

- vysvetliť čím je človek jedinečný
- reprodukovať biblický príbeh o Noemovej arche
- nájsť súvis medzi biblickým príbehom o Noemovej arche a zodpovedným prístupom k prírode
- vnímať Boha ako toho, ktorý zachraňuje
- objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k druhým, k svetu a k Bohu
- objavovať zodpovednosť za prírodu a za rozvíjanie dôstojnosti ľudského života
- vnímať potrebu sebariadenia
- akceptovať vzájomnú spätosť s celým stvorenstvom
- formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických obrazov Božej blízkosti.

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- vlastnými slovami vie vyjadriť svoje vnútorné pocity, zapája sa do diskusie, neskáče do reči
- je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- je otvorený pre tvorivé myslenie

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje jedinečnosť človeka

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu seba samého a každého človeka už od jeho počatia, prijíma sám seba
- je schopný oceniť hodnotu kamarátstva

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje duchovný rozmer človeka

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj:**

Žiak

- oceňuje jedinečnosť človeka a rešpektuje ju v životných situáciách

Environmentálna výchova:

Žiak

- je schopný ekologického postoja – ochrany prírody

2. TÉMA: BIBLIA – SLOVO O NÁDEJI

dotácia hodín 8 hod s jednododinovou časovou dotáciou/ 16 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou

Kľúčové pojmy: Biblia, biblické poslanstvo, poslanstvo nádeje

Ciele témy

Kognitívny: Porozumieť základnému deleniu kresťanskej Biblie. Identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv. Na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel. Vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu. Interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a zachraňujúceho Božieho konania.

Afektívny: Vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva.

Psychomotorický: Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv.

Obsahový štandard

Biblia kniha kníh

Odkrývanie nádeje v živote biblických postáv (sudca Gedeon, proroci Micheáš a Izaiáš – kmeň Jesseho

Biblické poslanstvo nádeje – príchod Mesiáša (Ján Krstiteľ, Panna Mária)

Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve)

Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)

Výkonový štandard

Žiak vie

- vymenovať základné delenie kresťanskej Biblie
- reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona
- jednoduchým spôsobom interpretovať biblické texty prorociev prorokov Micheáša (a ty Betlehem...) a Izaiáša – kmeň Jesseho, ako poslanstvo nádeje

- interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa
- identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv
- na príklade biblických postáv objavovať prastarú ľudskú skúsenosť „mať smer“ ako základný predpoklad pre zmysel
- vnímať Bibliu ako slovo nádeje v živote človeka a ľudstva.
- formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv
- vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve ako obrazné príbehy približujúce Božie kráľovstvo a cestu k nemu
- interpretovať biblické príbehy o Ježišových uzdraveniach ako znaky Božieho kráľovstva a znaky Božieho záchranného konania.

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- objavuje zmysel symbolického spôsobu komunikácie
- rozumie reči podobenstiev
- je schopný sa stíšiť

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu učenia sa

kultúrne kompetencie:

Žiak

- objavuje krásu biblického posolstva pre svet

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- uvedomuje si hodnotu biblických vzorov

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje biblický rozmer nádeje

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- vie vyjadriť radosť zo života a osvojuje si pozitívny postoj k životu

3. TÉMA: NÁDEJ PRESAHUJÚCA SMRŤ

dotácia hodín 4 hod s jednododinovou časovou dotáciou/ 8 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: strach, smrť, dôvera

Ciele témy

Kognitívny: Objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť. Objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť.

Afektívny: Vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života. Vnímať sviatosť zmierenia a Eucharistie ako cestu od smrti k nádeji na večný život.

Psychomotorický: Reflektovať vlastnú skúsenosť s bolesťou. Rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu.

Obsahový štandard

Skúsenosť strachu, dôvery a nádeje

Bože, kde si? (Jób)

Smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)

Ježiš – silnejší ako smrť

Sviatosť pomazania chorých ako priestor nádeje v situácii, kde pozemská nádej už končí

Výkonový štandard

Žiak vie

- reflektovať svoj pohľad na ľudské utrpenie
- vnímať skúsenosť s utrpením a bolesťou ako súčasť ľudského života
- vie dať svoj pohľad na ľudské utrpenie do súvisu s biblickými textami o Jóbovi a kresťanským pohľadom na zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí
- reprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára
- objaviť súvislosť medzi Ježišovou skúsenosťou s utrpením, smrťou, zmŕtvychvstaním a kresťanskou nádejou presahujúcou smrť
- objaviť posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť
- objaviť vo sviatosti zmierenia a Eucharistie posolstvo veľkonočného tajomstva v kresťanskej viere, ktorá dáva nádej presahujúcu smrť
- z pohľadu kresťanskej nádeje vysvetliť vetu, že život je silnejší ako smrť
- rozvíjať postoj empatie k ľudskému utrpeniu
- je vnímavý pre existenciálnu skúsenosť so životom a smrťou a náboženskú hĺbku ktorú spoznáva v živote druhých ľudí a v liturgii

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- konfrontuje sa s osobnou skúsenosťou strachu, dôvery a nádeje
- rozumie empatickej komunikácii

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu tvorivého učenia sa

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské posolstvo úcty k trpiacemu a umierajúcemu človeku
- uvedomuje si zmysel ľudského utrpenia v kontexte veľkonočných udalostí

existenciálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské posolstvo nádeje presahujúcej smrť

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj:

Žiak

- je schopný vnímať smrť ako súčasť života a je otvorený pre kresťanské posolstvo nádeje

4. téma: SVEDECTVO NÁDEJE

dotácia hodín: 5 hod s jednogodinovou časovou dotáciou/ 10 hod s dvojhodinovou časovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: kresťania, kresťanské cirkvi

Ciele témy:

Kognitívny: Prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokatolíckou cirkvou.

Afektívny: Vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví.

Psychomotorický: Vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióne) a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro(sociálna oblasť). Osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií.

Obsahový štandard

rôzne veže v jednom meste

kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne)

miesta pre spoločné slávenie, prácu, a nasadzovanie za ľudské práva a pokoj s kresťanmi iných cirkví

Výkonový štandard

Žiak vie

- prostredníctvom modelových situácií zo života detí z rôznych cirkví, hľadať spoločné a rozdielne znaky s Rímskokatolíckou cirkvou
- vnímať svedectvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví
- vytvoriť projekt so stručným prehľadom kresťanských cirkví pôsobiacich v našej krajine (regióne) a navrhnuť spoločnú angažovanosť pre dobro (sociálna oblasť)
- osvojovať si postoj tolerancie, porozumenia a vzájomnej dôvery k ľuďom iných denominácií

Rozvoj kompetencií:

komunikačné kompetencie:

Žiak

- rozumie asertívnej komunikácii medzi jednotlivcami a kresťanskými spoločenstvami
- rozumie potrebe ekumenického dialógu
- osvojuje si vhodnú argumentáciu

kompetencie k učeniu sa:

Žiak

- objavuje potrebu tvorivého učenia sa

kompetencie k riešeniu problémov

Žiak

- hľadá spôsoby riešenia problému

kultúrne kompetencie:

Žiak

- váži si krásu kresťanských stavieb chrámov
- učí sa tolerancii

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

- objavuje kresťanské posolstvo nádeje v živote kresťanov z rôznych cirkví

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozumie základným kresťanským životným postojom viery, nádeje a lásky, je pripravený angažovať sa pre ich rozvoj

Prierezové témy**Multikultúrna výchova**

Žiak

- je schopný vnímať vo svojom okolí inakosť iných denominácií a je schopný prijať túto skutočnosť

5. téma: PRAMEŇ NÁDEJE

dotácia hodín: 2 hod pre školy s jednohodinovou dotáciou/ 4 hod pre školy s dvojhodinovou dotáciou.

Kľúčové pojmy: modlitba, Božia prítomnosť

Ciele témy

Kognitívny: Jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka. Na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery.

Afektívny: Vnímať potrebu stíšenia.

Psychomotorický: Cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe.

Obsahový štandard

Modlitba – život v Božej prítomnosti

Bože, si pri mne (Žalm 139)

Boh – stred kresťanského spoločenstva

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom zdôvodniť potrebu modlitby pre duchovný rozmer človeka
- na modelových situáciách objaviť nádej zo života viery
- vnímať potrebu stíšenia
- cvičením stíšenia a meditácie vytvárať priestor pre stretnutie s Bohom v modlitbe

Rozvoj kompetencií:**komunikačné kompetencie:**

Žiak

- je schopný sa stíšiť

sociálne a interpersonálne kompetencie:

Žiak

buduje vzťah dôvery

existenciálne kompetencie:

Žiak

- rozvíja duchovné hodnoty
- rozumie základným druhom kresťanskej modlitby a základnému správaniu spojenému s modlitbou

Prierezové témy**Osobnostný a sociálny rozvoj**

Žiak

- vníma svoj duchovný rozmer
- je vnímavý pre sústredenie, stíšenie a načúvanie